

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/100/2024
Identifikačné číslo spisu:	7116208234
Dátum vydania rozhodnutia:	25.02.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:7116208234.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu G.. D. P., narodeného X. E. XXXX, Č. H., Q., P. X. X, zastúpeného advokátom Mgr. Michalom Mozolíkom, Čadca, Palárikova 1449, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Račianska 71, IČO: 00 166 073, o náhradu škody z nesprávneho úradného postupu štátu, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 24C/8/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 19. októbra 2023 sp. zn. 5Co/153/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 24C/8/2020-112 z 29. marca 2022 zamietol žalobu o zaplatenie sumy 10 705,80 eura s príslušenstvom; o zaplatenie sumy 15 024,21 eura s príslušenstvom; o zaplatenie sumy 12 477,83 eura s príslušenstvom; o zaplatenie sumy 17 782,12 eura s príslušenstvom; zamietol žalobu o zaplatenie ušlého zisku a náhrady nemajetkovej ujmy; žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

1.1. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), § 1 ods. 1, § 18 ods. 1 a 2, § 25 ods. 1 a 2, § 22 ods. 1, § 20 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“), § 37 ods. 1 a 3, § 50 ods. 1 a 2, § 57 ods. 1 písm. c) zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), § 254, § 92 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), čl. 48 ods. 2 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Na základe výsledkov vykonaného dokazovania ustálil, že v konaní nebolo

sporné, že návrh na vykonanie exekúcie vo všetkých exekučných veciach podal ako pôvodne oprávnený Drevona, š. p. Banská Bystrica IČO: 00 153 605, ktorý bol od 5. septembra 1997 do 27. marca 2002 v likvidácii. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. marca 1998 sp. zn. 36Cb 24K 107/96 bol vyhlásený konkurz na majetok oprávneného a za správcu konkurznej podstaty súd určil JUDr. Pavla Kontroša, advokáta, Banská Bystrica.

1.2. Vo vzťahu k exekučnému konaniu voči povinnému F. X. vedenému na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. Er 187/97, Ex 0319/97 - žaloba o zaplatenie 10 705,80 eura s príslušenstvom, súd prvej inštancie zistil, že exekučný súd uznesením č. k. Er187/97-11 z 28. júla 2003 zastavil exekúciu z dôvodu neuhradenia preddavku na trovy exekúcie, s právoplatnosťou od 31. októbra 2003, ktoré rozhodnutie doručoval právnomu zástupcovi oprávneného. Z dôvodu nepreukázania oznámenia žalobcu o nadobudnutí pohľadávky, nedošlo k rozhodnutiu o zmene subjektu na strane oprávneného. Zhodnotením postoja žalobcu pri vymáhaní pohľadávky dospel k záveru, že žalobca nadobudol pohľadávku na základe zmluvy o postúpení pohľadávok v januári 1998, pričom tvrdenie o oznámení tejto skutočnosti exekučnému súdu v novembri 1998 nepreukázal. Dôvodil, že pokiaľ žalobca predložil ako dôkaz o zaslaní oznámenia o postúpení pohľadávok zo 14. novembra 1998 iba podací hárok, z ktorého vyplynulo, že žalobca podal zásielku dňa 14. novembra 1998 na pošte Ostrava a adresoval ju exekútorскому úradu, avšak v žiadnom z oboznámených exekučných spisov sa predmetné podanie žalobcu zo 14. novembra 1998 nenachádzalo. Z dôvodu nerozhodnutia o zmene subjektu na strane oprávneného sa žalobca o zastavení exekúcie nedozvedel. V exekučných spisoch sa nachádzalo len oznámenie žalobcu o postúpení pohľadávok z 2. septembra 2002, preto súd prvej inštancie musel vychádzať zo záveru, že žalobca oznámil do exekučných konaní postúpenie až v roku 2002. Následne dňa 12. mája 2005 žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. V danom prípade, ak žalobca ako právny titul zodpovednosti štátu označil nesprávny úradný postup súdneho exekútora, ktorý skutkovo vymedzil prietiahmi v exekučnom konaní a neuspokojením pohľadávky, nebolo možné takto formulovaný škodový dej považovať aj za tvrdenie nesprávneho úradného postupu exekučného súdu. I napriek tomuto záveru sa však súd prvej inštancie nezaoberal splnením ďalších dvoch predpokladov pre záver o zodpovednosti štátu a to vznik škody a príčinná súvislosť, ale žalobu v tejto časti zamietol z dôvodu premlčania a nevyužitia existujúcej možnosti uspokojenia pohľadávky. Z uvedeného súdu prvej inštancie vyvodil, že žalobca musel nadobudnúť vedomosť o škode najneskôr dňa 12. mája 2005, kedy podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku, v presne vyčíslennej výške škody a zároveň, škodový dej vymedzil len nesprávnym úradným postupom, spočívajúcim v prietiahoch súdneho exekútora pri vymáhaní pohľadávky. Nesprávny úradný postup súdneho exekútora však v tejto veci preukázaný nebol a nárok na náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu žalobca uplatnil dňa 22. novembra 2016, teda po uplynutí premlčacej doby, ktorá uplynula dňa 12. mája 2008. Navyše žalobca nevyužil možnosť podať nový návrh na vykonanie exekúcie, hoci premlčacia doba na výkon exekučného titulu uplynula dňa 19. júla 2006, teda aj po podaní žaloby, a pohľadávka bola vymáhateľná. Samotná neúspešnosť exekúcie podľa ustálenej judikatúry nepredstavuje škodu, ktorá vzniká až vtedy, ak pohľadávku nemožno uspokojiť žiadnym ďalším postupom. Keďže vznik škody preukázaný nebol, súd prvej inštancie žalobu v tejto časti zamietol ako predčasne uplatnenú.

1.3. Vo vzťahu k exekučnému konaniu proti povinnému G. L. vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. Er 486/97, Ex 1310/96 - žaloba o zaplatenie sumy 15 024,21 eura s príslušenstvom, súd prvej inštancie zistil, že povinný v konaní podal dňa 30. júla 1996 námietky proti exekúcii, ktoré boli predložené exekučnému súdu na rozhodnutie dňa 10. septembra 1996, ktoré exekučný súd zamietol a to uznesením č. k. Er 486/96-27 z 13. novembra 2001. Zhodnotením danej veci z hľadiska právnej a faktickej náročnosti, súd prvej inštancie považoval rozhodovanie o námietkach povinného proti exekúcii za štandardné, ktoré nevykazovalo žiadne znaky komplikovanosti. S prihliadnutím na dĺžku rozhodovania o námietkach v trvaní vyše piatich rokov, ktoré považoval za neprimerané, konštatoval nesprávny procesný postup exekučného súdu, ktorý nerozhodol o námietkach povinného proti upovedomeniu o začatí exekúcie bez zbytočných prietahov. I napriek uvedenému sa súd prvej inštancie následne nezaoberal splnením ďalších dvoch predpokladov pre záver o zodpovednosti štátu za škodu, z dôvodu vznesenej námietky premlčania. Žalobca nadobudol vedomosť o škode najneskôr dňa 12. mája 2005, kedy podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku, v ktorej presne vyčíslil výšku škody a zároveň

škodový dej vymedzil nesprávnym úradným postupom, spočívajúcim iba v prietáhoch súdneho exekútora pri vymáhaní pohľadávky. Nesprávny úradný postup súdneho exekútora preukázaný nebol a nárok na náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu žalobca uplatnil dňa 7. novembra 2017, teda po uplynutí premľacej doby, ktorá uplynula dňa 12. mája 2008. Zároveň podotkol, že exekučné konanie doposiaľ stále prebieha, nie je skončené a tak i napriek existencii nesprávneho úradného postupu nie je splnená základná podmienka pre záver o zodpovednosti štátu, a to vznik škody. Na tomto závere nič nezmenilo ani to, že v čase, kedy súdny exekútor nemohol pokračovať v exekúcii, lebo predložil spis spolu s námietkami proti upovedomeniu o začatí exekúcie exekučnému súdu, sa dlžník zbavil exekvovateľného majetku. Predmetom exekúcie bola pohľadávka žalobcu vo výške 452 619,50 Sk a v dobe začatia exekučného konania, ako aj v čase rozhodovania o námietkach proti exekúcii, bol povinný vlastníkom nehnuteľností, ktorých hodnota bola určená na 627 878 Sk, povinný darovacou zmluvou v období, kedy exekučný súd mal rozhodovať o námietkach proti exekúcii, previedol tieto na svoju dcéru, avšak v čase, kedy žalobca nadobudol pohľadávku od pôvodného oprávneného, dlžník, už nehnuteľnosť nevlastnil, keďže ju previedol ešte v roku 1997. Žalobca už v čase nadobudnutia pohľadávky ani nemohol počítat' s exekvovateľnosťou tohto majetku dlžníka. Žalobca doposiaľ nebol uspokojený ani len čiastočne, avšak stále nie je vylúčené, že by pohľadávka žalobcu ešte nemohla byť uspokojená. Vzhľadom na uvedené žalobu aj v tejto časti zamietol.

1.4. Vo vzťahu k exekučnému konaniu proti povinnému Š. X. vedenému na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. Er 1017/97, 2Ex 0313/97- žaloba o zaplatenie 12 477,83 eura s príslušenstvom súd prvej inštancie zistil, že správca konkurznej podstaty pôvodného oprávneného podaním z 13. októbra 1998 vzal návrh na vykonanie exekúcie späť. Exekučný súd uznesením č. k. Er 1017/97-9 zo 4. marca 1999 exekučné konanie zastavil. Vzhľadom na uvedené, súd prvej inštancie uzavrel, že súdny exekútor, ako aj exekučný súd, postupovali pri vykonávaní exekúcie správne, pretože konali v súlade s vôľou oprávneného, rešpektujúc jeho právo disponovať s návrhom na vykonanie exekúcie, ktorého prejavom je späťvzatie návrhu na vykonanie exekúcie. Súdny exekútor, ani exekučný súd nemali vedomosť o tom, že došlo k postúpeniu pohľadávky, ktorá bola predmetom exekúcie, na žalobcu. Žalobca v konaní nepreukázal, že by oznámenie o postúpení pohľadávky zo 14. novembra 1998 došlo do dispozičnej sféry súdneho exekútora alebo súdu. Na vymáhanie uplatnenej pohľadávky však mohol podať nový návrh na vykonanie exekúcie. Exekučný titul nadobudol právoplatnosť dňa 27. júna 1996 a desaťročná premľacia doba na výkon rozhodnutia uplynula dňa 27. júna 2006, teda až po podaní žaloby. Z dôvodu nesplnenia základného predpokladu zodpovednosti štátu za škodu a to vznik škody, súd prvej inštancie žalobu aj v tejto časti zamietol.

1.5. Vo vzťahu k exekučnému konaniu proti povinnému P. N. vedenom na Okresnom súde Nové zámky pod sp. zn. Er 186/97, EX 0316/97- žaloba o zaplatenie 17 782,12 eura s príslušenstvom sa exekučné konanie skončilo upovedomením o zastavení starej exekúcie zo 4. februára 2020 z dôvodu, že povinný zomrel a dedičské konanie bolo zastavené z dôvodu, že povinný nezanechal žiaden majetok. Pre posúdenie nároku bol relevantný len taký nesprávny úradný postup a vznik škody v príčinnej súvislosti s týmto nesprávnym úradným postupom, ktorý nastal v čase do podania žaloby, resp. do podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku, pretože už v tom čase žalobca tvrdil, že mu škoda z tohto titulu vznikla. Samotná okolnosť, že sa v exekučnom konaní nepodarilo vymôcť, resp. uspokojiť pohľadávku oprávneného, sama osebe škodu nepredstavuje, preto súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobca vzťah k tejto časti nároku nepreukázal, v čom spočíval taký nesprávny úradný postup súdneho exekútora alebo súdu, v príčinnej súvislosti s ktorým by žalobcovi vznikla škoda predstavujúca celú výšku pohľadávky, ktorá bola predmetom vymáhania v exekúcii. Zároveň nepreukázal, že by sa v dôsledku nesprávneho úradného postupu, spočívajúceho hoc aj v prietáhoch v konaní, stala jeho pohľadávka nevymožiteľnou. Samotná insolventnosť povinného nemohla byť na ťarchu zodpovednosti štátu, a to aj za predpokladu, že by sa dopustil nesprávneho úradného postupu. Žalobca teda nepreukázal ani jednu z podmienok pre záver o zodpovednosti štátu za vznik škody, preto súd prvej inštancie žalobu v tejto časti zamietol.

1.6. K návrhu na vykonanie dokazovania za účelom zistenia solventnosti povinného a možnej exekvovateľnosti jeho majetku v čase až po podaní žaloby, súd prvej inštancie dôvodil, že takéto dokazovanie by nemalo žiadnu relevanciu na posúdenie uplatneného nároku. K tvrdeniu, že v exekučnom

konaní bolo vymožené peňažné plnenie, ktoré nebolo žalobcovi poukázané, uviedol, že zo mzdy povinného bola exekvovaná suma 494,86 eura, z ktorej suma 213,34 eura bola započítaná na trovy exekúcie a zvyšná suma vo výške 281,51 eura mala byť dňa 23. novembra 2009 poukázaná žalobcovi, hoci v spise sa o tom nenachádzal doklad a žalobca prijatie sumy nepotvrdil. Aj keby došlo k nesprávnemu úradnému postupu spočívajúcemu v nevyplatení vymožených súm v zákonnej lehote podľa § 81 ods. 1 Exekučného poriadku, prípadná škoda by vznikla až po podaní žaloby, preto nemohla byť jej predmetom. Zhrnúc uvedené súd prvej inštancie zamietol žalobu aj v časti o zaplatenie ušlého zisku ako ďalšej zložky vecnej škody a tiež žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 19. októbra 2023 sp. zn. 5Co/153/2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie; žalovanému nepriznal voči žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd v odôvodnení skonštatoval správnosť zistenia skutkového stavu, ako aj právneho posúdenia, vrátane jeho odôvodnenia. Súd prvej inštancie jasne a dôsledne uviedol dôvody, pre ktoré žalobu považoval za nedôvodnú, vrátane nároku na ušlý zisk a náhradu nemajetkovej ujmy, ako aj dôvody, pre ktoré vyhodnotil obranu žalovanej za dôvodnú. Pri posudzovaní dôvodnosti uplatnených nárokov sa správne najprv zaoberal splnením zákonných predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Z jeho záverov jednoznačne vyplynulo, že dôvodom zamietnutia žaloby bolo premlčanie uplatnených nárokov, ako aj nepreukázanie splnenia zákonných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu, najmä vznik škody a existencia príčinnej súvislosti medzi tvrdeným nesprávnym úradným postupom a škodou. Z týchto dôvodov žalobca nemohol byť úspešný ani v časti uplatneného nároku na ušlý zisk a na náhradu nemajetkovej ujmy. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie preto v celom rozsahu spĺňa požiadavky vyplývajúce z ustanovenia § 220 ods. 2 CSP.

2.2. Na doplnenie a k odvolacím námietkam následne zdôraznil, že pre vznik objektívnej zodpovednosti štátu za škodu podľa zákona č. 58/1969 Zb. musia byť kumulatívne splnené tri základné podmienky, a to existencia nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu, vznik škody (skutočnej škody alebo ušlého zisku) a príčinná súvislosť medzi nimi. Ušlý zisk musí byť preukázaný konkrétnymi skutkovými okolnosťami, z ktorých vyplýva vysoká pravdepodobnosť jeho dosiahnutia, blížiac sa k istote, pričom samotné všeobecné tvrdenia o strate podnikateľskej príležitosti alebo zmarení podnikateľského zámeru nárok na jeho náhradu nezakladajú. Žalobca však tieto zákonné predpoklady nepreukázal. Vzhľadom na uvedené odvolací súd posúdil odvolacie námietky v časti zamietnutia nároku na ušlý zisk a náhradu nemajetkovej ujmy, len ako nespokojnosť odvolateľa s rozsudkom, ktorá ale nezakladala vadu nesprávnosti postupu súdu. Samotná nespokojnosť s právnym názorom súdu však nemôže viesť k záveru o nesprávnosti alebo arbitrárnosti súdneho rozhodnutia. Súd prvej inštancie nebol povinný vykonať všetky navrhované dôkazy, keďže posúdenie ich relevancie a potreby je vecou súdu (m. m. R 37/1993). Rozsudku súdu prvej inštancie nebolo možné vytknúť ani neúplnosť skutkových zistení. Pokiaľ žalobca namietal nevykonanie ním navrhovaných dôkazov, v odvolaní neoznačil konkrétny dôkaz, ktorý nebol vykonaný, ani konkrétnu skutkovú okolnosť, ktorú mal tento dôkaz preukazovať a ktorá by bola pre rozhodnutie vo veci rozhodujúca, uplatnená odvolacia námietka preto nemohla byť dôvodná.

2.3. K námietke žalobcu, že súd nesprávne aplikoval právny predpis a použil zákon č. 58/1969 Zb., odvolací súd podotkol, že súd prvej inštancie aplikoval správnu právnu normu, v súlade so záväzným právnym názorom dovolacieho súdu vyplývajúcim zo zrušujúceho uznesenia sp. zn. 4Cdo/52/2019. Podľa rozhodnutia najvyššieho súdu z 28. júla 2010 sp. zn. 1Cdo/107/2009 platí, že ak nesprávny postup štátneho orgánu začal pred 1. júlom 2004 a pokračuje aj po tomto dni, je na vec aplikovateľný zákon č. 514/2003 Z. z. Dovolací súd však zdôraznil, že v danom prípade ide o náhradu škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. z titulu nesprávneho úradného postupu, pričom súd prvej inštancie musel okrem vznesenej námietky premlčania, posúdiť aj splnenie zákonných predpokladov zodpovednosti štátu. Súd

prvej inštancie pri tom správne vychádzal z názoru dovolacieho súdu aj pri posudzovaní námietky premlčania podľa § 22 zákona č. 58/1969 Zb., podľa ktorého právo na náhradu škody môže byť premlčané len uplynutím subjektívnej trojročnej lehoty od získania poškodeným vedomosti o škode (R 25/2019). Žalobca neopodstatnene namietal, že súd prvej inštancie zamietol žalobu na základe premlčania v roku 2017, 12 rokov po odškodňovacom konaní. Súd prvej inštancie pritom správne konštatoval, že nárok žalobcu o zaplatenie 10 705,80 eura s príslušenstvom je premlčaný a že žalobca má stále možnosť pohľadávku vymáhať iným spôsobom.

2.4. Ako neopodstatnenú vyhodnotil aj námietku žalobcu vo vzťahu k zamietnutiu nároku o zaplatenie sumy vo výške 12 477,83 eura s príslušenstvom. Žalobca tvrdil, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil doručenie jeho listu zo 14. novembra 1998, keďže doporučená zásielka sa mu nevrátila, preto nemohol pochybovať o jej nedoručení či nezaložení do spisu. Konkurzný správca nemal podľa žalobcu právomoc zaslať dňa 13. októbra 1998 súdu návrh na zastavenie exekúcie, pretože pohľadávka bola už dňa 15. januára 1998 postúpená žalobcovi. Žalobca nesprávne poukazoval na judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rozhodnutí zo 6. decembra 2005 vo veci Hornáček proti Slovensku, č. 65575/01, keďže tieto rozhodnutia sa týkali situácii, kedy bola zásielka doručená súdu, ale nebolo možné overiť jej obsah, čo totožné v danom prípade. Súd prvej inštancie správne vychádzal zo záveru, že žalobca nepreukázal doručenie zásielok exekútorskému úradu, ani neuplatnil reklamáciu u poskytovateľa poštových služieb. Obsah zásielky nie je potrebné dokazovať, ak sa dostala do dispozície príjemcu a ten ju z objektívnych dôvodov nevie preukázať, čo v danom prípade nenastalo. Z uvedeného dôvodu odvolací súd skonštatoval správnosť postupu súdu prvej inštancie v súlade s judikatúrou a pravidlami dokazovania. So zreteľom na uvedené sa súd prvej inštancie neodchýlil od ustálenej judikatúry, podľa ktorej dôkazné bremeno nesie tá sporová strana, ktorá z tvrdených skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky. Súd prvej inštancie preto nepochybil, ani pri aplikácii a výklade právnych predpisov, keď žalobu žalobcu o zaplatenie 15 024,21 eura s príslušenstvom zamietol z dôvodu trvania exekučného konania a teda existujúcej možnosti vymozenia pohľadávky. Žalobu o zaplatenie 17 782,12 eura s príslušenstvom zamietol v časti nepriznania sumy 494,86 eura z dôvodu, že táto nebola predmetom žaloby. Správnosť tohto záveru nemohla spochybniť ani odvolacia námietka žalobcu, že v čase podania žaloby dňa 1. marca 2005, nemohol predvídať vznik škody v roku 2006. Súd prvej inštancie preto nerozhodol v rozpore so zmyslom a účelom odškodňovania, ktoré vyžaduje, aby sa poškodený najprv obrátil so svojím nárokom na žalovanú. Na základe uvedených dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil v súlade s § 387 ods. 1 a 2 CSP. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 396 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej len „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. e) a písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP argumentoval tým, že odvolací súd vo veci vedenej pod sp. zn. 5Co/217/2018 z 10. júla 2018 rozhodoval v zložení JUDr. Šteblová, JUDr. Zborovjanová a JUDr. Šalata, pričom v napadnutom rozhodnutí bol senát zložený z JUDr. Murínovej, JUDr. Zborovjanovej a JUDr. Stolarovej. Vzhľadom na uvedené bol toho názoru, že zmenou v zložení senátu došlo k porušeniu práva žalobcu na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, nakoľko v danom prípade vo veci rozhodoval nesprávne obsadený súd, pričom odkázal na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 497/2013, II. ÚS 177/2012, II. ÚS 111/2018.

3.1. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP namietal, že oba sudy aplikovali nesprávny právny predpis, a to zákon č. 58/1969 Zb. namiesto zákona č. 514/2003 Z. z. Uviedol, že v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/107/2009, pokiaľ žalobcovi bola spôsobená škoda v dôsledku prieťahov v súdnom konaní, bez ohľadu na skutočnosť, že vznikli ešte za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb., a trvali do doby po nadobudnutí účinnosti zákona č. 514/2003 Z. z., bolo potrebné o uplatnených nárokoch na náhradu škody rozhodnúť podľa tohto zákona. Podľa názoru dovolateľa, v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/52/2019 nebola riešená otázka aplikácie zákona č. 58/1969 Zb. alebo zákona č. 514/2003 Z. z., preto sa nestotožnil s názorom

odvolacieho súdu o viazanosti vysloveným právnym záverom dovolacieho súdu. Najvyšší súd sa vôbec nezaoberal otázkou, ktorý právny predpis je na vec aplikovateľný, ale riešil otázku vznesenej námietky premlčania podľa § 22 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., citujúc právny záver vyplývajúci uznesenia sp. zn. 3Cdo/3/2018. Taktiež namietal nevysporiadanie sa s námietkou, či nesprávny úradný postup začal pred 1. júlom 2004 a pokračoval aj po tomto dátume, ako aj potom, čo bola podaná žaloba na náhradu škody. Nesprávny úradný postup pritom spočíval primárne v konaní súdneho exekútora a sekundárne v postupe súdu. Akcentoval, že dovolací súd v uznesení sp. zn. 4Cdo/52/2019 predchádzajúce rozhodnutia súdov nižších stupňov zrušil predovšetkým z dôvodu ich nepreskúmateľnosti, pričom k zamietajúcemu výroku o zaplatení súm 12 474,83 eura a 6 238,91 eura sa vecne nevyjadril. Napriek uvedenému sa sudy nižších stupňov týmto právnym názorom dovolacieho súdu neriadili. Ďalej argumentoval tým, že oba sudy pri posudzovaní námietky premlčania pochybili, keď ignorovali judikaturu predloženú žalobcom (rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo 1793/2004, 25Cdo 1589/2002, 25Cdo 2353/2009, 28Cdo 479/2009, 30Cdo 3266/2008, ako aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5MCdo/13/2010 a rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/19/2013), z ktorej vyplývalo, že žalovanou namietané premlčanie nároku na náhradu škody nikdy nenastalo. Z uvedenej judikatury zároveň vyplývalo, že znalosť osoby škodcu alebo orgánu zodpovedného za škodu nie je podmienkou začiatku plynutia premlčacej doby. Zákon č. 58/1969 Zb., ako aj zákon č. 514/2003 Z. z. predstavuje vo vzťahu k Občianskemu zákonníku *lex specialis* a začiatok plynutia premlčacej doby výslovne viaže na vedomosť poškodeného o vzniku škody, keďže zodpovedným subjektom je vždy štát. Tiež namietal, že sudy sa zároveň neriadili ani právnymi závermi uvedenými v uznesení sp. zn. 4Cdo 52/2019. Nesúhlasil so záverom odvolacieho súdu o správnom posúdení námietky premlčania súdom prvej inštancie podľa § 22 zákona č. 58/1969 Zb., ktorý záver bol v priamom rozpore nielen s judikaturou predloženou žalobcom, ale aj s rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/3/2018, na ktoré sa sám odvolával. Nakoniec dôvodil tým, že odvolací súd pri posudzovaní otázky preukazovania doručenia a obsahu zásielky postupoval účelovo, nepreskúmateľne a v rozpore s ustálenou judikaturou. Selektívne vychádzal z tých judikátov, ktoré sa objektívne na danú vec nedali aplikovať, keďže riešili skutkové situácie, v ktorých bola zásielka preukázateľne evidovaná ako doručená príslušnému súdu alebo orgánu, avšak jej obsah bol následne stratený alebo nedohľadaný. Naproti tomu judikaturu predloženú žalobcom, ktorá riešila otázku dôkazného bremena odosielateľa v situácii, keď ten preukázal riadne podanie zásielky na poštovú prepravu prostredníctvom podacieho lístka alebo poštovej knihy, bez akéhokoľvek odôvodnenia ignorovali. Odvolací súd odmietol námietku žalobcu, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil doručenie listu žalobcu zo 14. novembra 1998 vo veci povinného Štefana Szaba, a to napriek tomu, že sa predmetná zásielka žalobcovi nikdy nevrátila, čím objektívne nemohol mať pochybnosti o jej doručení. Zároveň bez vecného odôvodnenia odmietol aplikáciu rozhodnutia ESLP vo veci Hornáček proti Slovenskej republike. Odvolací súd poukázal na judikaturu, ktorá sa však týkala výlučne procesnej otázky včasnosti podania v prípadoch, keď bola obálka súdu doručená a evidovaná, ale jej obsah sa neskôr nenašiel. Napriek tejto zjavnej odlišnosti skutkového stavu odvolací súd na základe týchto rozhodnutí uzavrel, že žalobca nepreukázal doručenie zásielky súdnemu exekútorovi. Taktiež žalobcovi vytkol, že sa nezaujímal o osud zásielky a neuplatnil reklamáciu, čím fakticky preniesol zodpovednosť za výkon verejnej moci a za riadnu organizáciu doručenej korešpondencie na účastníka konania, čo je v rozpore so základnými princípmi výkonu verejnej moci. Citujúc právne závery vyplývajúce z nálezu Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 1001/18 zdôraznil, že prípadná strata zásielky alebo administratívne pochybenie na strane pošty alebo orgánu verejnej moci nemôže ísť na ťarchu účastníka konania, pretože by to predstavovalo porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd. Odvolací súd sa s touto judikaturou nijako nevysporiadal. Rovnaké pochybenie sa týkalo aj časti rozsudku vo veci povinného Štefana Szaba, kde súd založil zamietnutie nároku na závere, že obsah zásielky zo 14. novembra 1998 sa nenachádzal v spise, a preto mal byť súdny exekútor o postúpení pohľadávky informovaný až v roku 2002. Súd úplne opomenul argumentáciu žalobcu k otázke dôkazného bremena pri preukazovaní obsahu zásielky, ako aj skutočnosť, že konkurzný správca úpadcu nemal po 15. januári 1998 žiadnu právomoc navrhovať zastavenie exekúcie, keďže pohľadávka bola riadne postúpená žalobcovi. Ak by súdny exekútor podanie zo 14. novembra 1998 nestratil, bol by povinný bezodkladne informovať exekučný súd, ktorý by exekúciu nikdy nezastavil. Odvolací súd, ako aj súd prvej inštancie sa nevysporiadali s judikaturou týkajúcou sa výkonu exekučnej činnosti ako výkonu verejnej moci. Podľa ustálenej judikatury, súdny

exekútor pri výkone svojej činnosti vykonáva štátnu moc a je povinný dodržiavať rovnaké štandardy ochrany základných práv ako súdy. Ani v exekučnom konaní preto nemožno požadovať od účastníka, aby dokazoval obsah ním odoslaných zásielok, pokiaľ preukázal ich riadne podanie na poštovú prepravu. Rovnaké závery platia aj pre rozhodnutia vo veciach povinných L. a X., kde súdy zamietli nároky žalobcu na základe formalistických a neudržateľných dôvodov, bez vykonania navrhovaných dôkazov a bez riadneho odôvodnenia. Z uvedených dôvodov považoval napadnuté rozhodnutie za nesprávne a nepreskúmateľné.

3.2. V rámci namietaného nesprávneho právneho posúdenia v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolaateľ tvrdil, že odvolací súd sa pri riešení rozhodujúcich právnych otázok opakovane a bez riadneho odôvodnenia odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. K odklonu došlo najmä pri otázke aplikácie zákona č. 58/1969 Zb., pričom oba súdy nesprávne aplikovali zákon č. 58/1969 Zb., hoci nesprávny úradný postup v predmetnej veci začal ešte pred 1. júlom 2004, avšak nepochybne pokračoval aj po tomto dátume. Podľa rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/107/2009, bolo v takom prípade nevyhnutné aplikovať zákon č. 514/2003 Z. z. Odvolací súd sa s týmto záverom nevysporiadal a bez opory v práve ho odmietol. Taktiež argumentoval tým, že v otázke premlčania nároku oba súdy nesprávne právne vec posúdili, keď úplne ignorovali relevantnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky predloženú žalobcom, z ktorej vyplývalo, že žalovanou namietané premlčanie nároku na náhradu škody nikdy nenastalo, čím sa odklonili od ustálenej judikatúry dovolacieho súdu (sp. zn. 3Cdo/3/2018, R 25/2019). Opätovne poukázal na to, že začiatok plynutia premlčacej doby pri nesprávnom úradnom postupe nie je viazaný na vedomosť poškodeného o tom, ktorý konkrétny orgán za škodu zodpovedá, ani na právne posúdenie nesprávnosti postupu, ale výlučne na vedomosť o vzniku škody a o jej aspoň približnom rozsahu. Zodpovedným subjektom je podľa zákona č. 58/1969 Zb. vždy štát, preto znalosť škodcu nie je podmienkou začiatku plynutia premlčacej doby. Aplikácia kritérií Občianskeho zákonníka zo strany súdov je preto v rozpore s princípom *lex specialis*. Odvolací súd postupoval nesprávne a účelovo aj pri posúdení otázky preukazovania obsahu zásielky. Zohľadnil výlučne judikatúru, ktorá sa týkala procesne odlišných situácií, konkrétne prípadov, keď bola zásielka preukázateľne doručená a evidovaná v spise súdu alebo orgánu verejnej moci, avšak jej obsah bol následne stratený alebo nedohľadný. Naopak, judikatúru predloženú žalobcom, ktorá rieši povinnosti odosielateľa v situácii riadneho podania zásielky na poštovú prepravu a preukázania tejto skutočnosti podacím lístkom, odvolací súd bez riadneho odôvodnenia ignoroval. Nesprávne vychádzal z predpokladu, že žalobca bol povinný preukázať nielen podanie zásielky, ale aj jej doručenie súdnemu exekútorovi a následne aj jej obsah. Takýto záver bol v rozpore s ustálenou judikatúrou, podľa ktorej riadne preukázané podanie zásielky na poštovú prepravu zakladá domnienku splnenia povinnosti odosielateľa a prípadné pochybenia poštového prepravcu alebo adresáta nemôžu ísť na jeho ťarchu. V takýchto prípadoch nemožno odosielateľa zaťažovať dôkaznou povinnosťou ohľadom toho, či zásielka bola doručená, ani aký bol jej obsah. Osobitne Ústavný súd Českej republiky v náleze sp. zn. IV. ÚS 1001/18 zdôraznil, že všeobecný súd sa nemôže uspokojiť iba s tvrdením o nedoručení zásielky, ak účastník konania preukáže jej riadne podanie na poštovú prepravu. Súdy sú v takom prípade povinné aktívne overovať priebeh doručovania, najmä dotazom na poštového prepravcu. Ak tak neurobia, ide o neprípustný formalizmus a porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 ústavy. Aj v exekučnom konaní preto platí rovnaký štandard ochrany práv účastníkov ako v konaní pred súdom a nemožno od nich požadovať, aby znášali následky straty alebo nesprávnej evidencie doručovaných zásielok na strane orgánu verejnej moci. Tým, že oba súdy túto ustálenú judikatúru úplne opomenuli, nevysporiadali sa s ňou a bez presvedčivého odôvodnenia dospeli k opačným záverom, zaťažili svoje rozhodnutia vadou nesprávneho právneho posúdenia aj nepreskúmateľnosti. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uplatnil si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalovaná sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolaací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443

CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

8. Podľa § 420 písm. e) a písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

11. Pojem zákonného sudcu je definovaný viacerými na seba nadväzujúcimi kritériami, ktoré súčasne tvoria navzájom prepojené garancie reálneho obsahu tohto základného práva. Prvoradým účelom základného práva na zákonného sudcu vyplývajúceho z čl. 48 ods. 1 ústavy je zabrániť tomu, aby súd, ktorý má konkrétnu vec prerokovať a rozhodnúť, bol obsadený spôsobom, ktorý by sa dal označiť za svojvoľný alebo prinajmenšom za účelový. Toto základné právo je konkretizované v procesných kódexoch pre posudzovaný prípad v Trestnom poriadku a v predpisoch upravujúcich organizáciu súdnictva a postavenie sudcov. K týmto kritériám treba priradiť v prvom rade vecnú, funkčnú a miestnu príslušnosť súdov. Potom nasleduje obsadenie súdu, ktoré je v procesných poriadkoch a v zákone č. 757/2004 Z. z. o súdoch a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“) vymedzené od samosudcu až po rozmanité rozhodovacie útvary (senáty) zložené z troch a viacerých sudcov. Na to nadväzuje zásada pridelenia vecí jednotlivým sudcom alebo senátom v súlade s pravidlami obsiahnutými v rozvrhu práce a spôsobom, ktorý určuje zákon (IV. ÚS 116/2011). Zo stabilnej judikatúry ústavného súdu je zjavné, že za zákonného sudcu treba považovať sudcu, ktorý spĺňa zákonom určené predpoklady na výkon sudcovskej funkcie, bol natrvalo alebo dočasne pridelený na výkon funkcie k určitému súdu, jeho funkcia nezanikla a bol určený na prejednanie konkrétnej veci v súlade s rozvrhom práce súdu (III. ÚS 116/06). Vychádzajúc z obsahu základného práva na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd) a nadväzne na to zo základných zásad činnosti súdov ustanovených zákonom č. 757/2004 Z. z., osobitne zohľadňujúc účel a zmysel zakotvenia zásady uvedenej v § 3 ods. 3 druhej vete citovaného zákona, podľa ktorej ak rozhoduje súd v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte v čase napadnutia veci na súd, je nevyhnutné konštatovať, že vydaním zmien a doplnkov v rozvrhu práce nemožno bez zákonom predpokladaných dôvodov meniť personálne zloženie senátov v už pridelených veciach. To by bolo v rozpore so zásadami pridelenia vecí sudcom podľa vopred daných pravidiel určených v rozvrhu práce tak, aby bol vylúčený svojvoľný a účelový výber sudcov (§ 51a ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z.).

12. Súdna prax je pritom jednotná v tom, že súd treba považovať za nesprávne obsadený aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca. Koho treba považovať za zákonného sudcu a akým spôsobom možno vykonať jeho zmenu, upravujú ustanovenia § 3 ods. 3 a 4 zákona č. 757/2004 Z. z., podľa ktorého zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci; ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte

a zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce. Iný sudca, popri prípade iný senát či senát v inom zložení môže vec prejednať len v prípade, ak je absencia sudcov určených rozvrhom práce dôvodná. Za takúto je treba považovať vylúčenie sudcu z dôvodu zaujatosti a odôvodnenú neprítomnosť sudcu v dôsledku choroby, dovolenky, pracovnej cesty a pod. Zastúpenie sudcov sa rovnako ako zloženie senátu musí riadiť vopred presne stanovenými pravidlami, určenými rozvrhom práce. Za senát zložený zo zákonných sudcov možno považovať len senát zložený zo sudcov príslušného súdu, ktorí tvorili tento senát v čase pridelenia veci. Ústavnej zásade neodňatia zákonného sudcu nezodpovedá tak prípad, ak zákonní sudcovia senátu, ktorému bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie, boli menení bez splnenia zákonných predpokladov na vykonanie takýchto zmien neskoršie vydaným rozvrhom práce ako riadiacim aktom predsedu súdu, prípadne jeho zmenami a doplneniami. K zmene v zložení senátov vo veciach už pridelených na prerokovanie a rozhodnutie by malo dochádzať v zásade len výnimočne a za vopred stanovených pravidiel (nie ex post), ktoré umožňujú predvídať túto zmenu (nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 249/2017 z 31. augusta 2017).

13. Dovolací súd pri posudzovaní dôvodnosti uvedenej námietky vychádzal z potvrdenia elektronickej podateľne (v spise na č. l. 165) o pridelení spisu zákonnému senátu, ktorým v danom prípade bol senát 5Co v zložení JUDr. Slávky Zborovjanovej, JUDr. Zuzany Stolárovej a JUDr. Adriany Murínovej. Z Rozvrhu práce Krajského súdu v Košiciach na rok 2022 v znení dodatkov 1. až 9. účinného od 12. augusta 2022, v čase pridelenia veci dňa 22. júna 2022 iné zloženie senátu 5Co nevyplýva. Z príslušného rozvrhu práce na rok 2022 zároveň nevyplýva, že by JUDr. Ján Slobodník a JUDr. Andrej Šalata vykonávali sudcovskú funkciu na príslušnom odvolacom súde. Napokon z obsahu spisu taktiež nevyplýva, že by došlo k vylúčeniu niektorého z členov odvolacieho senátu 5Co z rozhodovania a prejednávania vecí v zmysle § 49 CSP na základe vznesenej námietky zaujatosti stranou v spore podľa § 52 CSP alebo na základe oznámenia sudcu podľa § 50 CSP.

14. Z uvedeného dôvodu nebolo možné dospieť k záveru, že by v konaní rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, preto prípustnosť dovolania uplatneného podľa § 420 písm. e) CSP nie je daná, čím je daný dôvod jeho odmietnutia podľa § 447 písm. c) CSP.

15. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

16. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

17. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý

proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (sp. zn. II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, 4Cdo/140/2019, 4Cdo/120/2019).

18. Podstatou uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP bolo namietané nevysporiadanie sa s podstatnými uplatnenými námietkami žalobcom, ako aj s uvádzanou judikatúrou, nepreskúmateľnosť vo vzťahu k zamietavému výroku o zaplatenie 12 474,83 eura a 6 238,91 eura, porušenie zásady viazanosti odvolacieho súdu záväzným právnym názorom vysloveným v uznesení najvyššieho súdu z 26. februára 2020 sp. zn. 4Cdo/52/2019, hodnotenie dôkazov a s ním súvisiaca otázka neunesenia dôkazného bremena pri preukazovaní obsahu zásielky odoslanej žalobcom dňa 14. novembra 1998 Exekútorскому úradu Košice JUDr. Jánovi Borovskému.

19. Najvyšší súd v uznesení z 26. februára 2020 sp. zn. 4Cdo/52/2019 vyslovil právny názor, v zmysle ktorého bolo povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní okrem vznesenej námietky premĺčania, zaoberať sa dôvodnosťou uplatnených nárokov na náhradu škody uplatnených podľa zákona č. 58/1996 Zb. z hľadiska preukázania základných predpokladov zodpovednosti za škodu a to vznik škody, porušenie právnej povinnosti, príčinnej súvislosti medzi škodou a zavinením. K vznesenej námietke premĺčania žalovanou dovolací súd citoval ustanovenie § 22 ods. 1 vety prvej zákona č. 58/1969 Zb. a judikát R 25/2019 v znení právnej vety: Pri nároku na náhradu škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. uplatneného z titulu nesprávneho úradného postupu, sa právo môže premĺčať len uplynutím subjektívnej trojročnej premĺčacej lehoty podľa § 22 ods. 1 vety prvej tohto zákona, plynúcej odo dňa získania poškodeným vedomosti o škode (o tom, že už vznikla); (uznesenie najvyššieho súdu z 13. decembra 2018 sp. zn. 3Cdo/3/2018, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, č. 3/2019). Uvedeným právnym názorom bol súd nižšej inštancie viazaný (§ 455 CSP).

20. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že predmetom uplatnených nárokov žalobcom boli nárok na náhradu škody z titulu zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup, nárok na náhradu ušlého zisku a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobca zmluvou o postúpení pohľadávok z 15. januára 1998 uzavreť s postupcom Drevona š. p. v konkurze Banská Bystrica, nadobudol pohľadávky okrem iných dlžníkov aj voči povinným dlžníkom P. N., G. L., F. X. a Š. X., ktoré boli vymáhané súdnym exekútorom JUDr. Jánom Borovským, Exekútorický úrad Košice už na základe návrhu pôvodného oprávneného (veriteľa). Podaním z 12. mája 2005 žalobca požiadal o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom spočívajúcim v prietáhoch súdneho exekútora. Žalovaná návrhu nevyhovela, z dôvodu nesplnenia zákonných podmienok pre záver o zodpovednosti štátu za škodu. V konaní vzniesla námietku premĺčania. Nárok na náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu voči exekučnému súdu - Okresnému súdu Prešov, v exekúcii vedenej proti povinnému G. L. si žalobca uplatnil dňa 22. novembra 2016 a voči Okresnému súdu Nové Zámky v exekúcii vedenej proti povinnému F. X. dňa 7. novembra 2017. V exekučných spisoch vedených u súdneho exekútora JUDr. Borovského vo vzťahu k povinným P. N. (sp. zn. 2EX 0316/97), G. L. (sp. zn. EX 1310/96), F. X. (sp. zn. 2EX 0319/97) a Š. X. (sp. zn. 2EX 0313/97) vedených od roku 1996 resp. 1997 sa nachádza oznámenie žalobcu z 2. septembra 2002 o nadobudnutí vymáhaných pohľadávok cesiou. V súdnom spise sa nachádza podanie žalobcu zo 14. novembra 1998 - oznámenie o cesii a kópia podacieho hárku o odoslaní zásielky (v spise na č. l. 27 a 28). V konaní žalobca sám potvrdil, že o stave vedených exekučných konaniach nemal vedomosť, do exekučných spisov nebol nahliadnuť a bez relevantných konkrétnych informácií podal žalobu z dôvodu nesprávneho úradného postupu súdneho exekútora spočívajúceho v prietáhoch v konaní bez bližšej konkretizácie.

21. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia uvedeného v bodoch v spojení s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie v bodoch 16. až 98. chápaných v organickej jednote (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) možno konštatovať, že spĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z ustanovení § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP. Odvolací súd v súlade s povinnosťou vyplývajúcou mu z ustanovenia § 387 ods. 3 CSP sa vysporiadal nielen s uplatnenými odvolacími námietkami, ale aj s podstatnými uplatnenými námietkami žalobcom v konaní pred súdom prvej inštancie. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou

a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha: C. H. Beck, 2016, 1296 s.). Z uvedených dôvodov namietaná nepreskúmateľnosť, či nevysporiadanie sa s uplatnenými námietkami nie je dôvodná, preto z procesného postupu odvolacieho súdu existenciu vady zmätočnosti nemožno vyvodiť.

22. K namietanému hodnoteniu dôkazov dovolací súd uvádza, že nesúhlas dovolateľa s procesným postupom odvolacieho súdu, s hodnotením dôkazov nemožno považovať za porušenie jeho procesných práv v intenzite predstavujúcej porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúca z čl. 15 Základných princípov CSP v spojení s § 191 CSP, vyplýva z ústavného princípu nezávislosti súdov (čl. 46 ústavy) a znamená, že záver, ktorý sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu však neznamená ľubovôľu, lebo hodnotiacia úvaha musí vždy zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a vykazovať funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Výsledky hodnotenia dôkazov sú súčasťou odôvodnenia rozhodnutia, v ktorom súd stručne, jasne a výstižne vysvetľuje, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a pod. Hodnotiacia úvaha súdov v danom prípade zodpovedá zásadám formálnej logiky, vychádza zo zisteného skutkového stavu veci a z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právny posúdením. K tomu dovolací súd poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (§ 442 CSP), v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižších inštancií, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania, vrátane nesprávneho vyhodnotenia niektorého dôkazu. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP; v preskúmvanej veci však dovolací súd takúto vadu nezistil.

23. Dovolací súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku týkajúcu sa záveru o (ne)unesení dôkazného bremena žalobcom ohľadne nepreukázania doručenia oznámenia o postúpení pohľadávok zo 14. novembra 1998 súdnemu exekútorovi. Odvolací súd skonštatoval, že žalobca v konaní nepreukázal riadnou doručenkou doručenie oznámenia o cesii zo 14. novembra 1998 príslušnému exekútorskému úradu. I napriek stotožneniu sa s názorom žalobcu ohľadne organizácie doručovaných zásielok a tzv. prezumpcie doručenia účastníkom, kedy účastník nie je povinný preukazovať obsah zásielky, pokiaľ jej doručenie preukázal doručenkou, v danom prípade však bola situácia odlišná. Žalobca v konaní doručenkou s oznámením o cesii zo 14. novembra 1998 súdu nepredložil. Kópia podacieho hárku riadnu doručenkou o doručení zásielky adresátovi nenahrádza (v spise na čl. 28). Rozhodnutia najvyšších súdnych autorít iného štátu, na ktoré žalobca poukazoval sa však týkali inej skutkovej situácie, kedy, preukázateľne zásielka bola doručená príslušnému súdu, avšak v súdnej evidencii nebolo možné dohľadať jej obsah. Napokon k inému záveru nemožno dospieť ani z rozhodnutia EŠLP vo veci Hornáček proti Slovensku č. 65575, ktoré taktiež vychádzalo z odlišných skutkových zistení.

24. Účastníkmi exekučného konania sú predovšetkým oprávnený a povinný, ktorí sú uvedení v exekučnom titule. V praxi však nemožno vylúčiť prechod povinností alebo práv z exekučného titulu na

inú fyzickú alebo právnickú osobu prípadne štát. K prechodu dochádza univerzálnou sukcesiou (smrť fyzickej osoby, zánik právnickej osoby bez likvidácie s právnym nástupcom) a singulárnou sukcesiou, ktorá sa považuje za prevod práv alebo prevzatie povinnosti (postúpenie pohľadávky, prevzatie dlhu, zmluva o prevode vlastníckeho práv k veci). V danom prípade došlo k prevodu práv a k zmene právneho subjektu po začatí exekučných konaní, preto exekučný súd sa mal vysporiadať so zmenou podľa ustanovenia § 37 ods. 3 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. augusta 2005. Na ďalší postup v exekúcii po prevode práva sa vyžaduje oznámenie účastníka o tom, že došlo k prevodu práva z titulu exekučného titulu na inú osobu; listina preukazujúca prevod práva; návrh na pripustenie zmeny účastníkov konania v lehote 14 dní od doručenia oznámenia; rozhodnutie súdu do 60 dní od doručenia návrhu o pripustenie zmeny účastníka. Nadväzujúc na uvedené dovolací súd akcentuje, že žalobca v sporovom konaní nepreukázal, žeby o zmene subjektu na strane oprávneného v exekučných konaniach bolo exekučným súdom rozhodnuté procesným postupom, ani žeby prevod práva a s tým súvisiaca zmena subjektu na strane oprávneného bola vyššie uvedeným postupom súdnemu exekútorovi oznámená.

25. V sporovom konaní je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu. Sporové konanie sa riadi zásadou formálnej pravdy, preto povinnosť strany tvrdiť má kľúčový význam (čl. 8 Základných princípov CSP). Stranu sporu zaťažuje bremeno tvrdenia, ktoré spolu s dôkazným bremenom je predpokladom úspechu v spore. Nesplnenie tejto povinnosti relevantne tvrdiť t. j. uviesť tvrdenia z hľadiska ich kvality pravdivé, úplné, podstatné a rozhodujúce, má pre stranu sporu procesnoprávnu sankciu, ktorá sa prejaví v meritórnom rozhodnutí veci. S odkazom na body 29. a 30. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia sa dovolací súd stotožnil s názorom uvedeným odvolacím súdom o neunesení dôkazného bremena žalobcom v spore. Hodnotiaca úvaha súdov v danom prípade zodpovedá zásadám formálnej logiky, vychádza zo zisteného skutkového stavu veci a z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnym posúdením. Rozsah vykonaného dokazovania, ako aj následné zhodnotenie jednotlivých vykonaných dôkazov v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov v zmysle § 191 ods. 1 CSP, zodpovedá záverom o dôvodnej vznesenej námietke premlčania, ako aj o nepreukázaní zákonných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu, resp. iných dôvodov pre zamietnutie žaloby vo vzťahu k jednotlivým uplatneným nárokom.

26. Vo vzťahu k namietanej nepreskúmateľnosti ohľadne uplatnených nárokov v sume 12 474,83 eura a 6 238,91 eura dovolací súd uvádza, že po zrušení a vrátení veci dovolacím súdom (uznesením z 26. februára 2020 sp. zn. 4Cdo/52/2019) zostali predmetom konania nároky žalobcu na zaplatenie 10 705,80 eura s prísl. proti povinnému F. X., exekučné konanie vedené na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. Er 187/97, 2EX 0319/97; o zaplatenie 15 024,21 eura s prísl., exekučné konanie vedené proti povinnému G. L. na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. Er 486/97, EX 1310/96; o zaplatenie 12 477,83 eura s prísl. (nie suma uvádzaná dovolateľom vo výške 12 474,83 eura) a suma 6 238,91 eura z titulu ušlého zisku, exekučné konanie vedené proti Š. X. na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. Er 1017/97, EX 0313/97; o zaplatenie 17 782,12 eura s prísl., exekučné konanie vedené na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. Er 186/97, 2EX 0319/97; nárok na náhradu ušlého zisku uplatnený jednotlivo proti povinným a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Dovolací súd odkazujúc na náležité odôvodnenie napadnutého rozhodnutia (body 20. a 21.) nepovažoval namietanú nepreskúmateľnosť za opodstatnenú. Vo vzťahu k povinnému Š. X., bolo exekučné konanie vedené na Okresnom súde Galanta uznesením č. k. Er 1017/97-9 zo 4. marca 1999 zastavené z dôvodu späťvzatia návrhu dňa 13. októbra 1998 správcom konkurznej podstaty JUDr. Pavlom Kontrošom. Vo vzťahu k povinnému Š. X. neboli splnené zákonné predpoklady pre záver o zodpovednosti štátu za vznik škody. I napriek zastaveniu exekučného konania žalobca mohol podať opätovný návrh na začatie exekúcie, keďže 10-ročná premlčacia lehota uplynula dňa 27. júna 2006, teda po podaní žaloby, ako aj po podaní žiadosti o predbežné prejednanie nároku.

27. Vzhľadom na uvedené dôvody, dovolací súd konštatuje, že v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil existenciu vady zmätočnosti, zakladajúcu porušenie procesných práv žalobcu, preto prípustnosť dovolania uplatneného podľa § 420 písm. f) CSP nie je daná, čím je daný dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

28. Podľa § 421 ods.1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom, rozhodovaná rozdielne.

29. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

30. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková. Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia, či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení, môže odvolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

31. Dovolací súd posudzujúc prípustnosť dovolacieho dôvodu uplatneného podľa § 421 ods.1 CSP v súlade s § 432 CSP v spojení s § 124 CSP (I. ÚS 51/2020), v snahe autenticky porozumieť textu dovolania (IV. ÚS 15/2021, I. ÚS 115/2020, I. ÚS 336/2019) skúmal, či napadnutým rozhodnutím pri riešení otázky premlčania a posúdenia splnenia zákonných predpokladov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom došlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe (R 71/2018, R 83/2018), lebo z rozhodovacej praxe vyplýva, že ich riešenie vymedzených otázok možno považovať za ustálené.

32. Z uznesenia najvyššieho súdu z 20. marca 2012 sp. zn. 5MCdo/13/2010 vo vzťahu k riešenej otázke splnenia predpokladu, kedy sa poškodený o škodu dozvedel vyplýva, že „podľa § 20 zákona č. 58/1969 Zb. platí, že pokiaľ tento zákon neustanovuje niečo iné, riadia sa právne vzťahy ním upravené ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v ustanovenej dobe; na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať (§ 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Premlčanie je uplynutie času stanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, že by právo bolo vykonané, v dôsledku čoho môže povinný subjekt čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Účelom inštitútu premlčania je na jednej strane viesť oprávneného (veriteľa) k tomu, aby v prípade nesplnenia záväzku povinným (dlžníkom) zbytočne neodkladal uplatnenie svojho práva, na druhej strane poskytnúť dlžníkovi nástroj na obranu proti veriteľovi, ktorý svoje právo neuplatnil v stanovenej lehote. Premlčacou dobou sa rozumie doba, v ktorej musí byť vykonané právo, aby nedošlo k jeho premlčaniu. Vznesenie tejto námietky nemá za následok zánik samotného práva; dlžníkom účinne vznesená námietka premlčania bráni súdnej vymáhateľnosti premlčaného práva. Námietka premlčania môže byť úspešne uplatnená len za predpokladu, že sa veriteľ svojho práva behom premlčacej doby nedomáhal uplatnením na súde. Podľa § 22 ods. 1 až 3 zákona č. 58/1969 Zb. právo na náhradu škody podľa tohto zákona sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou na uplatnenie práva na náhradu škody zrušenie rozhodnutia, plynie premlčacia doba odo dňa doručenia (oznámenia) zrušujúceho rozhodnutia. Najneskôr sa toto právo premlčí za desať rokov odo dňa, keď poškodenému bolo doručené (oznámené) nezákonné rozhodnutie, ktorým bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o

škodu na zdraví. Ak je potrebné nárok predbežne prerokovať na ústrednom orgáne (§ 9 ods. 1), premlčacia doba odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však po dobu šiestich mesiacov, neplynie. Ak ale podmienkou na uplatnenie práva na náhradu škody je nesprávny úradný postup, potom pre začiatok plynutia trojročnej subjektívnej premlčacej doby v zmysle ustanovenia § 22 ods. 1 vety prvej zákona č. 58/1969 Zb. je rozhodujúci okamih, kedy sa poškodený dozvedel o škode, v takom prípade na rozdiel od škody uplatňovanej vydaním nezákonného rozhodnutia, pre plynutie premlčacej doby nemá právny význam zrušenie rozhodnutia, ktorému prípadne i predchádzal nesprávny úradný postup ani deň jeho doručenia (oznámenia) poškodenému. Predpoklad hypotézy právnej normy § 22 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., pokiaľ ide o začiatok plynutia premlčacej doby práva na náhradu škody v dôsledku nesprávneho úradného postupu sa totiž nespája s vedomosťou poškodeného o tom, kto za škodu zodpovedá, ale ani s jeho vedomosťou o tom, či a prípadne kedy nesprávnosť úradného postupu bola vyslovená (konštatovaná) príslušným orgánom; teda nevyžaduje sa, aby poškodený mal vedomosť o tom, kto za škodu zodpovedá (§ 18 a § 25 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb.) Jediným predpokladom začiatku plynutia premlčacej doby je okamih, kedy sa poškodený dozvedel o škode. Poškodený sa dozvie o škode vtedy, ak sú mu známe skutkové okolnosti, z ktorých možno zistiť vznik škody v predpokladanej výške zakladajúcej jej uplatnenie v zmysle zákona č. 58/1969 Zb., preto nie je určujúce, či napríklad (ne)správnosť úradného postupu bola v inom konaní zisťovaná, prípadne vzniknuté následky mohli byť v takom konaní reparovateľné a či výsledky takéhoto konania, jeho právne závery boli poškodenému známe; v uvedenom okamihu teda nemusí byť daná napr. z rozhodnutia súdu vyplývajúca nespochybniteľná istota poškodeného o zodpovednosti povinného subjektu“.

33. Najvyšší súd v uznesení z 13. decembra 2018 sp. zn. 3Cdo/3/2018, ktoré bolo zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3/2019, judikoval prijatím judikátu pod R 25/2019 právna veta v znení: „Pri nárokoch na náhradu škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, vyvodzovaných z nesprávneho úradného postupu, sa právo môže premlčať len uplynutím subjektívnej trojročnej premlčacej doby podľa § 22 ods. 1 vety prvej tohto zákona, plynúcej odo dňa získania poškodeným vedomosti o škode o tom, že už vznikla“.

34. Nadväzujúc na právny názor vyplývajúci z uznesenia z 26. februára 2020 sp. zn. 4Cdo/52/2019 uvedený v bode 19. tohto odôvodnenia, dovolací súd posudzujúc uplatnené námietky dovolateľom dospel k záveru, že odvolací súd správne právne vec posúdil, pokiaľ dospel k záveru o dôvodne vznesenej námietke premlčania, ako aj k záveru o nepreukázaní splnenia zákonných podmienok pre vznik zodpovednosti za škodu a to vznik škody.

35. V okolnostiach danej veci nebolo sporné, že exekučné konanie proti povinnému Pavlovi Sokolovi vedené na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. Er 187/97, Ex 0319/97 bolo uznesením č. k. Er187/97-11 z 28. júla 2003 zastavené z dôvodu neuhradia preddavku s právoplatnosťou od 31. októbra 2003. Žalobu o zaplatenie 10 705,80 eura s príslušenstvom súd prvej inštancie zamietol z dôvodu dôvodne vznesenej námietky premlčania žalovanou, ako aj z dôvodu nevyužitia existujúcej možnosti uspokojenia pohľadávky. Vo vzťahu k exekučnému konaniu vedenému proti G. L. na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. Er 486/97, EX1310/96, bola žaloba o zaplatenie 15 024,21 eura s príslušenstvom zamietnutá z dôvodu premlčania nároku, ktorý si žalobca uplatnil dňa 7. novembra 2017, ktorá premlčacia doba uplynula dňa 12. mája 2008. Navyše exekučné konanie podľa ustálenia skutkového stavu v čase rozhodovania súdu prvej inštancie prebiehalo, preto k zamietnutiu žaloby došlo aj pre jej predčasnosť a tým pre nesplnenie základnej podmienky pre záver o zodpovednosti štátu za škodu, z dôvodu nepreukázania jej vzniku. Exekučné konanie vedené proti povinnému Š. X., vedené na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. Er 1017/97, 2EX 0313/97, týkajúce sa uplatneného nároku v sume 12 477, 83 eura s príslušenstvom bolo z dôvodu späťvzatia návrhu pôvodne oprávneným podaním z 13. októbra 1998, uznesením č. k. Er 1017/97-9 zo 4. marca 1999 zastavené. K zamietnutiu žaloby došlo z dôvodu nepreukázania splnenia podmienky vzniku škody a predčasnosť žaloby, lebo desaťročná lehota na vymáhanie nároku uplynula dňa 27. júna 2006, teda po podaní žaloby. Napokon exekučné konanie proti povinnému P. N. vedené na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. Er 186/97, 2EX 0316/97 skončilo upovedomením o zastavení

starej exekúcie zo 4. februára 2020 z dôvodu, že povinný zomrel a nezanechal žiaden majetok. K zamietnutiu žaloby o zaplatenie sumy 17 782,12 eura s príslušenstvom došlo z dôvodu nepreukázania ani jednej z podmienok pre záver o zodpovednosti štátu za vznik škody. Pre záver o zodpovednosti štátu za škodu z titulu objektívnej zodpovednosti sa vyžaduje kumulatívne splnenie zákonných predpokladov, ktorými sú nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím resp. nesprávnym úradným postupom. Nesplnenie jednej z nich má za následok zamietnutie žalobného návrhu bez ďalšieho vecného posudzovania jeho (ne)dôvodnosti.

36. Podľa § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi.

37. Z citovaného prechodného ustanovenia vyplýva, že ak bola škoda spôsobená rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré bolo vydané pred 1. júlom 2004, alebo nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci pred 1. júlom 2004, zodpovednosť za škodu sa spravuje zákonom č. 58/1969 Zb., resp. doterajšími predpismi. Určenie rozhodnej právnej úpravy, podľa ktorej sa má posudzovať uplatnený nárok na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, kedy škoda mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom, ktorý sa začal pred 1. júlom 2004, ale pretrvával aj v čase po nadobudnutí účinnosti zákona č. 514/2003 Z. z., závisí od individuálneho posúdenia, či z hľadiska vzniku škody bolo relevantné pretrvávajúce nesprávne úradné postupy aj v čase po nadobudnutí účinnosti zákona č. 514/2003 Z. z.

38. V danom prípade o takýto prípad nejde, keďže namietaný nesprávny úradný postup spočívajúci v prieťahoch súdneho exekútora resp. exekučného súdu v exekučných konaniach vedených v roku 1996 a 1997, v ktorých splnenie zákonných podmienok pre záver o zodpovednosti štátu súdy nižších inštancií nemali preukázané, neodôvodňuje záver pre pretrvávajúce nesprávne úradné postupy (bod 35. odôvodnenia). Z uvedeného dôvodu v danom prípade nemožno aplikovať právny záver vyplývajúci z uznesenia najvyššieho súdu z 28. júla 2010, sp. zn. 1Cdo/107/2009, v zmysle ktorého „pokiaľ teda žalobcovi bola spôsobená škoda v dôsledku prieťahov v súdnom konaní, ku ktorým začalo dochádzať už pred účinnosťou zákona č. 514/2003 Z. z., ktoré ale pretrvávali aj za účinnosti tohto zákona, bolo potrebné o žalobcom uplatnenom nároku na náhradu škody rozhodnúť podľa zákona č. 514/2003 Z. z.“. Uvedený záver nie je v danom prípade aplikovateľný.

39. Nadväzujúc na uvedené dovolací súd uzatvára, že napadnutým rozhodnutím pri riešení právnych otázok, od ktorých záviselo rozhodnutie vo veci samej nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho dôvodu, preto dovolanie ako neprípustné odmietol v súlade s § 447 písm. c) CSP.

40. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovanej v dovolacom konaní, vyplývajúcou z § 255 ods. 1 CSP. Z dôvodu, že žalovanej z obsahu spisu trovy dovolacieho konania nevyplyvajú, ani jej žiadne nevznikli, dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania žalovanej nepriznal (R 72/2018).

41. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.